

STATENS KUNSTFOND

H.C. ANDERSENS BOULEVARD 2 / 1553 KØBENHAVN V
T: (+45) 33 74 45 40 / WWW.STATENSKUNSTFOND.DK
MAIL: SKF@STATENSKUNSTFOND.DK
/ STATENS KUNSTFOND FREMMER DANSK SKABENDE
KUNST. FONDEN PRÆMIERER HØJ KUNSTNERISK
KVALITET OG STØTTER TALENTFULDE KUNSTNERE

Til Kulturministeriet

Høringssvar fra Statens Kunstfonds Bestyrelse vedr. kunststøtteudvalgets rapport om det statslige kunststøttesystem

Statens Kunstfonds Bestyrelse har med stor interesse læst kunststøtteudvalgets rapport, og finder at rapporten indeholder mange interessante analyser og betragtninger om kunststøttesystemet. Overordnet set er bestyrelsen enig i mange af disse analyser, hvorimod den foreslåede metode til at løse de skitserede udfordringer - i form af oprettelsen af et kunstinstitut - ikke er den rette. En række af udvalgets anbefalinger vil i øvrigt kunne udmøntes indenfor den nuværende tostrengede kunststøttestruktur, hvorfor oprettelsen af et kunstinstitut ikke er nødvendig for at forbedre kunststøtten.

Kunststøtteudvalget havde til opgave at komme med forslag til en modernisering af den statslige kunststøtte. Et af midlerne skulle være forenkling, men med den foreslåede forenkling risikerer man at miste den fleksibilitet, som det nuværende system indeholder, og som netop afspejler kunstverdenens komplekse sammensætning og mangfoldighed.

Oprettelse af et kunstinstitut

Bestyrelsen kan ikke bakke op om den foreslåede institutmodel, bl.a. fordi rekrutteringen til den overordnede bestyrelse og til de foreslåede udvalg foregår via stillingsopslag og ansættelsesudvalg. Det må formodes at meget få kunstnere vil søge en stilling i udvalgene, hvilket betyder, at konstruktionen vil ende med at blive meget fjernt fra kunstnerverdenen. Bestyrelsen finder det langt mere nyttigt, at udvalgsmedlemmer som i dag udpeges til hvervenerne. På den måde opleves hvervet som en form for borgerligt ombud, og man er en del af systemet, fordi nogen har bedt en om at påtage sig opgaven.

Med de langt færre udvalg som forslaget indebærer, vil arbejdsbyrden for det enkelte medlem i øvrigt blive så stort, at det er tvivlsomt om nogle kunstnere vil have lyst til at tage 3-4 år ud af kalenderen for at hellige sig udvalghvervet til fordel for det kunstneriske virke.

I stedet for det foreslåede kunstinstitut, ser bestyrelsen gerne en videreudvikling af den nuværende tostrengede kunststøttestruktur. I denne sammenhæng er dialogen på tværs af råd og fond - både på det overordnede niveau og i forhold til de enkelte udvalg - en forudsætning for et sammenhængende system.

Bestyrelsen noterer sig, at dialogen allerede er i gang, og ser frem til en fortsættelse af denne både i forhold til konkrete samarbejdsprojekter og i forbindelse med en opdatering af den eksisterende sam-

arbejdsaftale. Der bør fortsat være en klar arbejdsdeling mellem råd og fond, og en løbende dialog kan netop være med til at fastholde denne deling, samtidig med at man kan koordinere arbejdet på områder, hvor det skønnes hensigtsmæssigt.

Repræsentantskaberne

Som en del af kunststøtteudvalgets forslag om oprettelse af et kunstinstitut, foreslår udvalget at nedlægge repræsentantskaberne. Bestyrelsen ønsker som udgangspunkt at bevare fondens repræsentantskab som udpegningsorgan, men bestyrelsen er samtidig stærkt utilfreds med repræsentantskabets manglende fremmøde, som er med til at svække repræsentantskabets legitimitet.

Udover den væsentlige funktion ved udpegning af udvalgsmedlemmer til fondens tremandsudvalg, ser bestyrelsen repræsentantskabet som et vigtigt forum for mødet mellem kulturpolitikere og kunstmiljøerne. Man bør dog se på, om repræsentantskabets arbejdsopgaver, sammensætning mv. har den rette karakter, eller om der bør ændres noget i den sammenhæng for bl.a. at sikre større interesse for arbejdet blandt medlemmerne.

Tildeling af støtte til skabende kunstnere

Kunststøtteudvalget fremhæver i sin rapport, at der skal ske en sikring af legatvirksomheden i forhold til støtte til skabende kunstnere. Dette synspunkt kan bestyrelsen bakke fuldt ud op om. Det er ekstremt vigtigt for kunstens og kunstnernes fortsatte udvikling, at der ikke kun gives tilskud til konkrete projekter. Den skabende kunstner skal have mulighed for - via arbejdslegater og stipendier - at arbejde med sin kunst, uden at der stilles krav om produktion af konkrete værker. Den kunstneriske grundforskning er en nødvendighed og skal prioriteres højt, så de kunstneriske idéer får lov til at udvikle sig, inden de - måske - omsættes til konkrete værker.

I forlængelse af dette vil bestyrelsen gøre opmærksom på, at tildelingen af legater til skabende kunstnere på filmområdet ikke bør overgå til Filminstituttet, eftersom Filminstituttet i alle andre støttetildelinger er produktorienteret, hvilket kan risikere at smitte af på legattildelingerne. Man bør endvidere adskille kunstområderne film og scenekunst, da disse må og skal betragtes som to selvstændige kunstområder, der ikke naturligt hører sammen i ét udvalg. Dette kan f.eks. gøres ved at lave to tremandsudvalg med fælles formand, som man kender det fra Tonekunstudvalgene. Bestyrelsen ser frem til en videre drøftelse af disse overvejelser, hvor den samlede udvalgsstruktur skal tages med i betragtning.

Bestyrelsen er enig med kunststøtteudvalget i, at kunstnerisk kvalitet må og skal være det overordnede kriterium for tildeling af støtte. Bestyrelsen arbejder i øjeblikket på at tydeliggøre overfor ansøgerne hvilke øvrige kriterier, udvalgene bruger under ansøgningsbehandlingen. Her vil spørgsmålet om støttebehov komme ind, da man ønsker at se på, hvad ansøgeren har modtaget af anden statslig støtte.

I forlængelse af spørgsmålet om hvilke kriterier, udvalgene benytter, arbejder bestyrelsen endvidere på at indføre en større grad af differentiering i afslagsbegrundelserne.

Kunststøtteudvalget bemærker i rapporten, at det i forhold til offentlighedens indsigt i kunststøtten vil være gavnligt, hvis alle ansøgere offentliggøres med navn. Dette synspunkt bakker bestyrelsen op om, og har derfor besluttet at indføre offentliggørelse af alle ansøgere fra og med 2012.

Livsvarige ydelser

En forhøjelse af beløbsstørrelsen på de livsvarige ydelser, som kunststøtteudvalget anbefaler, vil være gavnlig i forhold til fortsat at sikre modtagerne en minimumsindtægt, hvilket oprindeligt var et af hovedmålene med ordningen. Samtidig vil en forhøjelse af ydelsen også medvirke til, at kunstnerne ikke behøver at søge om arbejdslegater og lign.

I dag bliver kunstnere indstillet til livsvarig ydelse af repræsentantskabet efter forslag fra det relevante tremandsudvalg eller fra et eller flere medlemmer af repræsentantskabet. Bestyrelsen vil i det nye år drøfte denne procedure med repræsentantskabet og her foreslå, at det kun er udvalgene der formelt set kan komme med indstillingsforslag, og at repræsentantskabsmedlemmerne har mulighed for at henvende sig til tremandsudvalget med forslag, forud for at udvalget afgiver sit formelle indstillingsforslag.

Bestyrelsen ønsker, at det fortsat skal være politisk bestemt, hvor mange ydelser der er til fordeling inden for de enkelte kunstområder, men vil fortsat gøre opmærksom på, at en række af kunstområderne bør tildeles et antal flere ydelser. Det drejer sig om områderne musik, kunsthåndværk og design, arkitektur og film og scenekunst.

Bestyrelsen bakker op om kunststøtteudvalgets anbefaling om en afvikling af støtten til efterladte efter kunstnere.

Arkitektur, kunsthåndværk og design

En svaghed ved det nuværende kunststøttesystem er, at der mangler et sted at søge om støtte til bl.a. produktion og formidling af kunsthåndværk, design og arkitektur. Dette bør derfor fortsat være et fokusområde i forhold til en forbedring af kunststøttestrukturen.

Kunststøtteudvalget foreslår, at der under kunstinstituttet etableres bare ét udvalg for kunsthåndværk, design og arkitektur. Bestyrelsen ønsker i den forbindelse at gøre opmærksom på, at disse kunstarter indeholder så mange forskelligartede kunstretninger, at det vil være umuligt at udpege ét udvalg, der på forsvarlig vis kan favne alle kategorier. Bestyrelsen anbefaler derfor, at arkitektur og design/kunsthåndværk opretholdes som selvstændige udvalg.

Bestyrelsen ser frem til at indgå i en fortsat dialog med kulturministeren om indretningen af den statslige kunststøttestruktur.

Med venlig hilsen

Statens Kunstfonds Bestyrelse

Lars Juel Thiis (formand), Søren Jensen, Ida Jessen, Peder Rasmussen, Bent Sørensen og Karen Vedel